

Ministero della Salute

ccm

Centro nazionale per la prevenzione
e il Controllo delle Malattie

SAPIENZA
UNIVERSITÀ DI ROMA

SALUTE: UN DIRITTO PER TUTTI

**l'assistenza
sanitaria in Italia**

ЗДОРОВ'Я: ПРАВО ДЛЯ ВСІХ

**медичне обслуговування
в Італії**

ucraino

Secondo la Costituzione Italiana la salute è un diritto primario di ogni persona e coincide con l'interesse della collettività, senza alcuna discriminazione.

Da più di 30 anni in Italia c'è un sistema sanitario finanziato pubblicamente che, attraverso una rete di professionisti, servizi e strutture garantisce una risposta ai bisogni di salute e di assistenza di chi è presente sul territorio italiano. L'organizzazione di questo Sistema Sanitario è oggi compito delle singole regioni/provincie autonome.

Anche la tua salute è protetta, per poter utilizzare correttamente i servizi segui queste informazioni.

1. SEI UNO STRANIERO PROVENIENTE DA UN PAESE NON APPARTENENTE ALL'UNIONE EUROPEA?

Se provieni da un Paese esterno all'UE e hai un regolare permesso di soggiorno per motivi di lavoro, attesa di occupazione, motivi familiari, asilo politico/rifugiato, asilo umanitario/motivi umanitari/protezione sussidiaria, richiesta di protezione internazionale, attesa di adozione/affidamento o acquisto della cittadinanza, devi iscriverti al **Servizio Sanitario Regionale (SSR)**. È un tuo diritto e un tuo dovere per proteggere la tua salute!

Con l'iscrizione al SSR hai gli stessi diritti e doveri dei cittadini italiani e, per esempio, puoi:

- scegliere il medico di base (o medico di medicina generale) per te e il pediatra per i tuoi bambini;
- essere ricoverato in ospedale;
- fare i vaccini, se necessari;
- sottoporli a visite specialistiche in ambulatori specialistici (cardiologia, ginecologia, dermatologia...);
- fare gli esami del sangue;
- fare radiografie, o altri accertamenti come l'ecografia;
- comprare medicine;
- fare riabilitazione.

У відповідності із Конституцією Італії здоров'я – це найперше право кожної людини, що співпадає із колективними інтересами та що не знає дискримінації.

Вже більш, як 30 років, в Італії існує медична система, що фінансується державою і яка гарантує лікування та медичну допомогу усім, хто знаходиться на італійській території, завдяки мережі професіоналів, служб та структур. Організація такої системи охорони здоров'я сьогодні є задачею кожного автономного регіона або провінції.

Твоє здоров'я також знаходиться під захистом, для правильного використання служб запам'ятай цю інформацію.

1. ТИ - ІНОЗЕМЦЬ ІЗ КРАЇНИ, ЩО НЕ ВХОДИТЬ У ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ?

Якщо ти приїхав із країни, що не є членом ЄС, та маєш дозвіл на проживання по роботі, з очікування зайнятості, по сімейних мотивах, з політичного притулку або по статусу утікача, з гуманітарного притулку, по запиту міжнародного захисту, з очікування усиновлення/опікунства, з отримання громадянства, ти маєш зареєструватися у **Регіональній санітарній службі (SSR)**. Піклування про твоє здоров'я – це твоє право та твій обов'язок!

Реєстрація у SSR надає тобі ті ж самі права та обов'язки, що мають італійські громадяни, наприклад, ти можеш:

- вибрати домашнього лікаря (або лікаря загальної медицини) для тебе та педіатра для твоїх дітей;
- бути госпіталізованим до лікарні;
- робити щеплення та вакцини, якщо це необхідно;
- замовляти візити до спеціалістів в спеціалізованих амбулаторіях (кардіологія, гінекологія, дерматологія...);
- робити аналізи крові;
- робити рентгенографію або інші контролю, такі як ехографія;
- купувати ліки;
- відновлювати працездатність (робити реабілітацію).

Importante: in alcuni casi è previsto il pagamento del ticket. L'assistenza sanitaria vale anche per i familiari a tuo carico regolarmente soggiornanti in Italia (marito, moglie, figli, sorelle o fratelli).

Per iscriverti al SSR devi andare all'**Azienda Sanitaria Locale (ASL)** della città, zona o quartiere in cui hai la residenza o il domicilio (quello scritto sul permesso di soggiorno). Per iscriverti bastano il permesso di soggiorno, il codice fiscale e, se ce l'hai, il certificato di residenza (che può essere sostituito da una tua dichiarazione scritta di "dimora abituale").

Quando andrai a iscriverti dovrai scegliere il tuo medico di base tra quelli che sono nell'elenco della ASL e, se hai dei figli, dovrai scegliere anche il loro pediatra. L'iscrizione al SSR vale fino alla scadenza del permesso di soggiorno. Quando chiederai il rinnovo del permesso porta all'ASL la ricevuta che ti hanno dato all'ufficio postale!

Se sei uno studente o hai un permesso di soggiorno per motivi diversi (per esempio: *residenza elettiva, attività religiosa, lavoro come personale diplomatico*) puoi scegliere se avere un'assicurazione valida in Italia contro il rischio di malattie e infortunio e per la tutela della maternità oppure se iscriverti al SSR pagando una quota ogni anno. Con l'assicurazione possono essere assistiti anche i tuoi figli a carico. L'assicurazione deve essere rinnovata ogni anno. Informati alla tua ASL su come fare!

Se hai un visto di breve durata, per esempio per affari, visita o per turismo, devi stipulare un'assicurazione privata oppure dovrai pagare per intero tutte le cure e le prestazioni che riceverai.

Важливо: в деяких випадках передбачена часткова оплата («тікет»). Медичне обслуговування передбачено також і для твоїх родичів, що знаходяться на твоєму утриманні, які легально знаходяться в Італії (чоловік, жінка, діти, сестри або брати).

Для реєстрації у SSR ти маєш піти до **Місцевого санітарного центру (ASL)** міста, селища або кварталу, де ти прописаний або проживаєш (що вказано у твоєму дозволі на проживання). Для реєстрації досить мати дозвіл на проживання, фіскальний код та, якщо маєш, свідоцтво про прописку (яке можна замінити твоєю письмовою заявою про «дійсне місце проживання»).

Коли ти підеш реєструватися, треба буде вибрати домашнього лікаря серед тих, які подані у списку ASL та, якщо у тебе є діти, вибрати для них педіатра. Запис у SSN чинний протягом усього терміну дії дозволу на проживання. Коли ти подаси на поновлення дозволу на проживання, віднеси до ASL квитанцію (ricevuta), що тобі видадуть на пошті!

Якщо ти – студент або маєш дозвіл на проживання з різних мотивів (наприклад: *управлінці організацій, які мають представництво в Італії, працівники організацій з центрами за кордоном, релігійний персонал, персонал дипломатичних представництв*) ти можеш вибрати або страхування, дійсне в Італії, проти ризику хвороб та нещасних випадків та для охорони материнства, або запис до SSR, сплачуючи кожний рік невеликий внесок.

Страхування передбачає медичне обслуговування і твоїх дітей, що знаходяться на твоєму утриманні. Страхування має поновлюватися кожного року.

Запитай у твоєму ASL, як це зробити!

Якщо ти маєш візу короткого строку дії, наприклад, *бізнес-візу, гостьову або туристичну*, ти маєш застрахуватися приватним чином або тобі доведеться сплачувати будь-які види лікування, якими ти скористуєшся, повністю.

2. SEI UNO STRANIERO PROVENIENTE DA UN PAESE APPARTENENTE ALL'UNIONE EUROPEA?

- **Se sei in Italia da meno di 3 mesi con un regolare contratto di lavoro stagionale**, puoi iscriverti al SSR.

- **Se sei in Italia da meno di 3 mesi ma non sei un lavoratore stagionale, puoi utilizzare la tessera TEAM** (Tessera Europea Assistenza Malattia) che hai avuto nel tuo Paese: con questa tessera puoi ugualmente ricevere tutte le cure considerate necessarie.

- **Se sei in Italia da più di 3 mesi puoi iscriverti al SSR se:**

- hai un contratto di lavoro qui in Italia (stagionale, autonomo, subordinato);
- sei un familiare di un lavoratore assunto in Italia;
- sei in possesso di un Attestazione di Soggiorno Permanente;
- sei un disoccupato iscritto nelle liste di collocamento;
- sei un familiare di un cittadino italiano;
- sei titolare di uno di questi modelli comunitari: E106/S1, E109/S1 (ex E37), E120/S1, E121/S1 (ex E33).

- **Se non hai questi requisiti ma hai la residenza anagrafica** qui in Italia e sei *uno studente, una persona alla pari, un religioso, oppure hai adeguate risorse economiche (da autocertificare)*, puoi iscriverti al SSR pagando un contributo ogni anno.

- **Se non hai nessuno di questi requisiti né la residenza né la tessera TEAM**, ti sono comunque assicurate le cure urgenti o essenziali in ambulatorio e in ospedale attraverso il rilascio di un codice, nella maggior parte delle regioni è l'**ENI (Europeo Non Iscritto)**, che puoi richiedere presso l'ASL dove vivi.

3. SEI UNO STRANIERO NON IN REGOLA CON I DOCUMENTI O IL PERMESSO DI SOGGIORNO, MA HAI BISOGNO DI CURE?

Se non hai un permesso di soggiorno valido (ti è scaduto e non è stato rinnovato oppure non lo hai mai avuto) e

2. ТИ ПРИЇХАВ З КРАЇНИ, ЩО ВХОДИТЬ ДО ЄВРПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ?

- Якщо ти в Італії менше, ніж 3 місяці, з законним контрактом на сезонні роботи, можеш записатися до SSR.

- Якщо ти в Італії менше, ніж 3 місяці, але ти не сезонний працівник, ти можеш користуватися картою TEAM (Європейська картка обслуговування при хворобі), яку ти отримав у твоїй країні: з цією картою ти можеш користуватися так само усіма необхідними видами обслуговування.

- **Якщо ти в Італії більше, ніж 3 місяці, ти можеш записатися до SSR, якщо:**

- маєш контракт на роботу в Італії (сезонну, автономну, найману);
- ти – член сім'ї працівника, зайнятого в Італії;
- ти маєш Атестат тимчасового перебування;
- ти – безробітний, зареєстрований у центрі зайнятості;
- ти- член сім'ї громадянина Італії;
- ти маєш один з цих титулів ЄС: E106/S1, E109/S1 (ex E37), E120/S1, E121/S1 (ex E 33).

- **Якщо ти не маєш жодного з цих реквізитів, але маєш прописку** в Італії і ти студент, персона AU-pair, релігійний персонал або маєш відповідні економічні ресурси (за автосертифікацією), ти можеш записатися до SSR, сплачуючи внесок кожного року.

- **Якщо ти не маєш жодного з цих реквізитів, не маєш прописки, не маєш картки TEAM**, тобі у будь-якому разі гарантуються негайні або важливі послуги в амбулаторії та у лікарні за допомогою коду, у більшості регіонів це l'**ENI (незареєстрований євросець)**, який можливо запросити в ASL за місцем проживання.

3. ЯКЩО ТИ ІНОЗЕМЕЦЬ, В ЯКОГО НЕ В ПОРЯДКУ ДОКУМЕНТИ АБО ДОЗВІЛ НА ПРОЖИВАННЯ, АЛЕ ТОБІ НЕОБХІДНО ЛІКУВАННЯ?

hai dei problemi di salute importanti, puoi essere comunque curato. Richiedi all'ASL della zona in cui vivi come fare:

- in alcuni territori potrai richiedere il **tesserino STP (Straniero Temporaneamente Presente)**, ti chiederanno nome, cognome, sesso, data di nascita, nazionalità;
- in altri territori potrai scegliere un medico di base (o medico di medicina generale) tra quelli che sono nell'elenco della ASL.

Il tesserino STP ti permette di:

- essere curato negli **Ambulatori STP**;
- andare in ospedale e, in caso di urgenza, essere ricoverato per più giorni oppure essere curato nello stesso giorno (day hospital).

Se sei indigente non dovrai pagare i medici e le strutture, ma solo contribuire versando una piccola parte della spesa (il ticket). Se non hai i mezzi economici per pagare il ticket, potrai comunque ricevere le cure (attraverso il codice XO1). **Attenzione:** ricordati che in Italia dichiarare il falso è un reato.

NON avere paura di andare dal medico o in ospedale.

La legge italiana vieta di denunciarti alla polizia per il fatto che non hai il permesso di soggiorno. Il dovere dei medici, degli infermieri e di tutto il sistema sanitario è esclusivamente quello di aiutare chi sta male!

4. I SERVIZI SANITARI PUBBLICI

L'Azienda Sanitaria Locale (ASL)

Questo ente raggruppa i servizi sanitari di un territorio che hanno il compito di tutelare e promuovere la salute. Fa parte del Servizio Sanitario Nazionale. All'ASL puoi iscriverti al servizio sanitario nazionale e scegliere il tuo medico di famiglia/di base e anche il pediatra per i tuoi figli.

Якщо ти не маєш чинного дозволу на проживання (він просрочений та не був поновлений або ти ніколи не мав його), але в тебе є серйозні проблеми із здоров'ям, у будь-якому разі ти маєш можливість лікуватися.

Запитай в ASL, де ти проживаєш, що можна зробити:

- в деяких місцях ти зможеш отримати **картка іноземця тимчасового перебування (STP)**, В тебе запитують ім'я, прізвище, стать, дату народження, національність.

- в інших місцях ти зможеш вибрати домашнього лікаря (або лікаря загальної медицини) серед тих, що є у списку ASL.

Картка іноземця тимчасового перебування (STP) дозволить тобі:

- лікуватися у амбулаторіях **амбулаторіях STP**;

- звертатися до лікарні та у термінових випадках бути госпіталізованим на декілька днів або бути на лікуванні один день (day hospital).

Якщо ти незабезпечений, ти не будеш сплачувати лікарям та структурам, треба буде лише внести маленьку частку («ticket»). Якщо ти не маєш можливості сплатити ticket, тобі в будь-якому разі нададуть лікування (через код codice XO1).

Увага: пам'ятай, що повідомляти фальшиві дані в Італії є злочином.

НЕ бійся звертатися до лікаря або до лікарні.

Італійське законодавство забороняє доносити в поліцію про тих, хто не має дозволу на проживання. Обов'язок лікарів, медсестер та всієї санітарної сітсеми є тільки допомога тим, хто захворів!

4. СУСПІЛЬНІ САНІТАРНІ СЛУЖБИ

Місцевий санітарний центр (ASL)

Цей орган об'єднує територіальні санітарні служби, справою яких є захист та охорона здоров'я. Він є складовою частиною Національної санітарної служби

Il medico di base *(anche chiamato di medicina generale)*

È il medico a cui rivolgerti per i tuoi problemi di salute:

- ti visita nel suo ambulatorio o, se non stai bene e non puoi muoverti, a casa tua;
- ti prescrive i farmaci, le analisi e le visite specialistiche;
- ti scrive i certificati (es. certificato di malattia per assenza dal lavoro).

Il pediatra di famiglia

È il medico che segue i tuoi figli, da 0 a 14 anni: li visita periodicamente, controlla la loro crescita, scrive i certificati, prescrive farmaci, analisi e visite. In alcuni ospedali puoi scegliere il pediatra dopo il parto e prima dell'uscita dall'ospedale, altrimenti puoi andare alla tua ASL.

Ambulatori e poliambulatori

Sono luoghi dove si può essere visitati da medici specialisti, si possono fare analisi cliniche, esami radiologici e terapie riabilitative.

Gli ospedali

Sono luoghi dove i pazienti possono essere ricoverati per fare diagnosi e ricevere cure. In caso di emergenza si può ricorrere al Pronto Soccorso Ospedaliero e sarà il medico di guardia a prescrivere i successivi accertamenti e/o il ricovero.

Il consultorio familiare

È un servizio presente sul territorio, fatto per tutelare e promuovere la salute psico-fisica e sociale (quella del corpo, del modo di sentire e delle relazioni con gli altri) delle donne, delle coppie, degli adolescenti, dei bambini e delle bambine, sia italiani che stranieri.

Anche le donne straniere senza permesso di soggiorno hanno diritto a essere assistite al consultorio.

L'accesso al consultorio e ai suoi servizi è gratuito, mentre per alcune prestazioni specialistiche si paga un ticket.

У ASL ти можеш записатися до національної санітарної служби та обрати домашнього лікаря та педіатра для твоїх дітей.

Домашній лікар (так званий загальної медицини)

До цього лікаря ти маєш звертатися з проблем твого здоров'я:

- він огляне тебе в амбулаторії або, якщо ти погано себе почуваш, у тебе вдома;
- він пропише тобі ліки, аналізи та візити до медиків-спеціалістів;
- він виписує сертифікати (напр. лікарняний лист у випадку відсутності на роботі).

Сімейний педіатр

Це лікар, що лікує твоїх дітей від 0 до 14 років; призначає періодичні візити, контролює їх розвиток, виписує сертифікати, приписує ліки, аналізи та візити. В деяких лікарнях ти можеш вибрати педіатра після пологів і перш, ніж виписатися з лікарні, або тобі прийдеться йти до твого ASL.

Амбулаторії та поліамбулаторії

Це місця, де можна отримати візит до лікаря, зробити клінічні аналізи, рентгенівське обслідування та реабілітаційну терапію.

Лікарні

Це структура, де пацієнти можуть бути госпіталізовані для визначення діагнозів та для лікування. У термінових випадках можна звернутися до Швидкої допомоги і черговий лікар пропише потрібні контролю та/або госпіталізацію.

Сімейна консультація

Це територіальна служба, що має охороняти та турбуватися про психо-фізичне та соціальне здоров'я (здоров'я тіла, відчуттів та стосунків із іншими) жінок, пар, підлітків, хлопчиків та дівчаток, як італійців, так і іноземців. Навіть жінки-іноземки, що

Per cosa posso rivolgermi al consultorio?

- Gravidanza
- Assistenza dopo il parto e sostegno all'allattamento
- Corsi di accompagnamento alla nascita per le donne e per le coppie
- Consulenze, visite e certificati per l'interruzione volontaria di gravidanza (IVG)
- Consulenze, visite e certificati per il parto in anonimato
- Consulenze e visite sulla contraccezione
- Controlli ginecologici periodici
- Prevenzione dei tumori femminili
- Consulenza e assistenza in menopausa
- Vaccinazioni obbligatorie e raccomandate
- Consulenze su problemi sociali e psicologici
- Fertilità, infertilità
- Malattie sessualmente trasmissibili

Chi ci lavora?

Nel consultorio lavorano diverse figure professionali: con competenze sanitarie (ginecologi, pediatri, ostetriche, infermiere, assistenti sanitari) e con competenze psicologiche e sociali (psicologi, assistenti sociali, sociologi, talvolta mediatori culturali).

Tutti possono andare al consultorio, anche senza prescrizione medica. Viene garantito l'anonimato, la riservatezza e il segreto professionale. Inoltre la legge vieta al personale di denunciare chi non è in regola con i documenti. Puoi rivolgerti al consultorio anche se non sai come funziona: il personale ti aiuterà a comprendere i tuoi diritti e doveri.

Cerca il consultorio più vicino a casa tua!

не мають дозволу на проживання, мають право на допомогу в консультації.

Обслуговування в консультації є безкоштовним, у той час, як за деякі візити спеціалістів сплачується «тікет».

Для чого я можу звернутися до консультації?

- Вагітність
- Допомога після пологів та під час годування грудним молоком
- Курси для майбутніх мам та для пар.
- Консультації, візити та сертифікати для добровільного переривання вагітності (IVG)
- Консультації, візити та сертифікати для анонімних пологів
- Консультації та візити з контрацепції
- Періодичні гінекологічні контролю
- Попередження жіночих ракових захворювань
- Консультації та допомога під час менопаузи
- Обов'язкові та рекомендовані щеплення
- Консультації із соціальних та психологічних проблем
- Фертильність, безпліддя
- Венеричні захворювання

Хто там працює?

При консультаціях працюють різні професіонали: із санітарною компетенцією (гінекологи, педіатри, акушерки, медсестри, санітарні асистенти) та із психологічною та соціальною компетенцією (психологи, соціальні асистенти, соціологи, іноді культурні посередники).

До консультацій можуть звертатися усі, навіть без приписання лікаря. Гарантовано анонімність, конфіденційність та професійна таємниця. Крім того, закон забороняє персоналу доносити на тих, хто не має законних документів.

Ти можеш звернутися до консультації, навіть якщо не знаєш, як вона функціонує: її персонал допоможе тобі зрозуміти твої права та обов'язки.

5. SEI INCINTA? ECCO I TUOI DIRITTI

In Italia tutte le donne incinte hanno diritto:

- a essere seguite in consultorio e a fare gratis (in ospedale e nelle strutture accreditate): le analisi di laboratorio, le visite specialistiche, i corsi di preparazione alla nascita, il ricovero per il parto e le cure per eventuali complicazioni;
- a registrare il figlio appena nato agli uffici anagrafici o direttamente attraverso degli incaricati nella struttura ospedaliera;
- a non riconoscere il figlio appena nato. Questo non è un reato, e nessuno avvertirà le autorità di polizia, perché l'anonimato viene sempre garantito in modo assoluto. Prima del parto dovrai dire che non intendi riconoscere il neonato. Dopo il parto assistito in ospedale, il bambino sarà affidato a una famiglia che si prenderà cura di lui;
- a ricorrere all'interruzione volontaria di gravidanza (IVG) entro 90 giorni dall'inizio dell'ultima mestruazione, dopo tale periodo è possibile eseguire una IVG solo per problemi di salute (l. 194/78). L'interruzione può essere fatta solo negli ospedali o nelle cliniche autorizzate, in altri luoghi è pericoloso ed è un reato. Vai al consultorio per avere altre indicazioni!

Importante: Se aspetti un bambino e non hai il permesso di soggiorno puoi chiederlo per il periodo della gravidanza e per i 6 mesi successivi alla nascita del bambino. Vai in questura con un certificato che dice che sei incinta e la data di parto prevista.

Знайди консультацію, що знаходиться якнайближче до твого дому!

5. ТИ ВАГІТНА? ОСЬ ТВОЇ ПРАВА

В Італії усі вагітні жінки мають право:

- бути під наглядом при консультації та робити безкоштовно (при лікарні або при акредитованих структурах): лабораторні аналізи, візити до спеціалістів, курси підготовки до пологів, госпіталізацію для пологів та лікування можливих ускладнень;
- реєструвати новонароджену дитину в установах запису громадянського стану або безпосередньо через вповноважених у лікарняній структурі;
- не визнати новонароджену дитину. Це не є злочином, тому ніхто не повідомить у поліцію, того що завжди гарантується повна анонімність. Перед пологами тобі треба попередити, що ти не маєш наміру признавати новонародженого. Після пологів у лікарні дитина буде передана в сім'ю, яка буде піклуватися про неї;
- добровільно перервати вагітність (IVG) на протязі 90 днів із початку останньої менструації, після цього терміну можливо перервати вагітність (IVG) лише за проблем із здоров'ям. (Зак. 194/78). Аборт може бути виконаний лише в лікарні або при клініках, що мають на це дозвіл, в інших місцях це небезпечно та є злочином. Звертайся до консультації для повної інформації!

Важливо: Якщо ти чекаєш дитину та не маєш дозволу на проживання, ти можеш отримати його на весь період вагітності та до 6 місяців після народження дитини. Звернися до квестури із сертіфікатом, що засвідчує твою вагітність та передбачену дату пологів.

**Progetto realizzato con il supporto finanziario
del Ministero della Salute - CCM**

REGIONE PUGLIA

Regione Siciliana

Associazione della Salute

Regione Umbria

Progetto editoriale: Carthusia Edizioni. Illustrazioni: C. Carer, M. Cerri, P. La Porta, A. Massari. Traduzioni: AG Service.
© 2011 Carthusia Edizioni, Milano. Tutti i diritti riservati. I edizione. Tiratura fuori commercio.
Stampato presso La Grafica, Molteno (LC)

